

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

BM-II.059.1.249.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 9800 Pani Posłanki Lidii Czechak, w sprawie przyznania obowiązkowej tzw. 13 pensji pracownikom instytucji kultury, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia, przygotowane w porozumieniu z Ministrem Finansów oraz Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Na wstępie warto podkreślić, że rozwiązania umożliwiające wypłacanie dodatkowego wynagrodzenia rocznego osobom zatrudnionym w instytucjach kultury funkcjonują już w przestrzeni prawnej. W niektórych instytucjach kultury, w zakładowych przepisach płacowych, np. regulaminach wynagradzania, wprowadzono regulacje umożliwiające przyznanie pracownikom prawa do dodatkowego wynagrodzenia, np. nagrody rocznej w wysokości 8,5% z tworzonego w ramach posiadanych środków funduszu nagród, tj. świadczenia odpowiadającego tzw. 13-tce, wypłacanej pracownikom sfery budżetowej. Przykład ten pokazuje, że brak ustawowego umocowania tego typu świadczeń nie przesądza o pozbawieniu wszystkich pracowników instytucji kultury możliwości uzyskania do nich prawa.

Ponadto, zgodnie z informacjami przekazanymi przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w podległym mu resorcie rozpoczęto w roku bieżącym prace nad zmianą ustawy z 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Działania te poprzedziło powołanie zarządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 kwietnia 2025 r. Zespołu do spraw opracowania projektu nowelizacji ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej¹. Do zadań zespołu należy m.in. przegląd i ocena przepisów ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, analiza postulatów zgłoszonych podczas „współKongresu Kultury” oraz przygotowanie na tej podstawie propozycji odpowiednich zmian legislacyjnych.

Zdając sobie sprawę z tego, jak ważnym elementem prac nad projektem jest szeroka współpraca ze środowiskiem kultury, przedstawicielami związków zawodowych i stowarzyszeń twórczych oraz jednostkami samorządu terytorialnego, 7 maja br. opublikowano na stronie MKiDN kierowane do tych grup zaproszenie do zgłaszania uwag i postulatów w tym przedmiocie (link do strony: <https://www.gov.pl/web/kultura/nowelizacja-ustawy-o-organizowaniu-i-prowadzeniu-dzialalnosci-kulturalnej---czekamy-na-wasze-sugestie>).

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego będzie dążył do poprawy warunków finansowych pracowników państwowych i samorządowych instytucji kultury. Należy jednak pamiętać, że warunkiem realizacji tego celu jest uprzednie zabezpieczenie odpowiednich środków finansowych, przede wszystkim w budżetach poszczególnych JST.

¹Dz. Urz. MKiDN poz. 21;

Jednym z wymagających rozważenia sposobów wsparcia finansowego pracowników instytucji kultury mogłoby też być przyznanie im pewnych uprawnień, przysługujących pracownikom jednostek sfery budżetowej.

Wyjaśniam, że ustawa z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz.U z 2025 r. poz. 560) określa zasady nabywania prawa oraz ustalania wysokości i wypłacania tego wynagrodzenia dla pracowników jednostek sfery budżetowej. Przez „pracowników jednostek sfery budżetowej” rozumieć należy pracowników:

- państwowych jednostek sfery budżetowej, dla których środki na wynagrodzenia są kształtowane na podstawie odrębnej ustawy;
- zatrudnionych w urzędach organów władzy publicznej, kontroli, ochrony prawa oraz sądach i trybunałach, wymienionych w art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.);
- samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych prowadzących gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie wymienionej w pkt 2;
- biur poselskich, senatorskich lub poselsko-senatorskich oraz klubów, kół albo zespołów parlamentarnych.

Przepisów ustawy nie stosuje się do:

- osób, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 624);
- żołnierzy oraz funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Celno-Skarbowej, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej oraz Służby Ochrony Państwa;

Rozszerzenie zakresu podmiotowego ustawy dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej na pracowników instytucji kultury, prowadzące do objęcia ich prawem do dodatkowego wynagrodzenia rocznego na zasadach określonych tym aktem, wydaje się niezasadne, zwłaszcza w kontekście celu ustawy określonego w uzasadnieniu jej projektu, jak również biorąc pod uwagę status, formę organizacyjno-prawną i specyfikę instytucji kultury.

W uzasadnieniu do ustawy o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej wskazano, iż „celem ustawy jest uregulowanie problematyki dotyczącej rocznej nagrody z zakładowego funduszu nagród dla pracowników jednostek sfery budżetowej”. W kwestii pracowników innych jednostek ustawa stanowi, że „Jednostki te nie będące jednostkami sfery budżetowej prowadzą samodzielną gospodarkę finansową i we własnym zakresie decydują o przeznaczeniu środków finansowych pozostających w ich dyspozycji.”

Jeżeli w wyniku przeprowadzonych reform z zakresu państwowej sfery budżetowej wyłączono określone podmioty, to zostały one również wyłączone z ustawy o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej. Specyfika państwowej sfery budżetowej (obecnie jej zakres obejmuje wyłącznie państwowe jednostki budżetowe) jest ściśle związana ze sposobem finansowania jej wydatków oraz z określonym systemem wynagradzania. W świetle przepisów ustawy o finansach publicznych jednostkami budżetowymi są jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych, nieposiadające

osobowości prawnej² i pokrywające swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzające na rachunek odpowiednio dochodów budżetu państwa albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego. W myśl przyjętej reguły systemowej, w przypadku wprowadzenia zmian w zakresie funkcjonowania i organizacji sektora finansów publicznych, jeśli pewne podmioty były wyłączane, likwidowane lub przekształcane i nie zaliczano ich do państwowej sfery budżetowej, to w konsekwencji wyłączano je również z zakresu ustawy o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

Możliwe jest natomiast odesłanie w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej do stosowania jej przepisów o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej do pracowników instytucji kultury. Ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej określa bowiem zasady wynagradzania za pracę pracowników zatrudnionych w instytucjach kultury i przyznawania im innych świadczeń związanych z pracą. Na podstawie art. 31d ust.3 tej ustawy, zasady wynagradzania za pracę pracowników zatrudnionych w instytucjach kultury i przyznawania im innych świadczeń związanych z pracą określone w ustawie obowiązują do czasu objęcia ich układem zbiorowym pracy lub regulaminem wynagradzania.

Ze względu na opisane okoliczności w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej obecnie nie planuje się podjęcia prac nad zmianą ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej w zakresie objęcia pracowników instytucji kultury prawem do dodatkowego wynagrodzenia rocznego na zasadach określonych tą ustawą.

Z wyrazami szacunku

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk
Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

² Z kolei instytucje kultury, zgodnie z art. 14 ust.1. ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 87), uzyskują osobowość prawną i mogą rozpocząć działalność z chwilą wpisu do rejestru prowadzonego przez organizatora.